Jak na citování a práci s citačním manažerem Citace PRO

Kdy a proč citovat?

Při psaní odborných prací citujeme zdroje, které využíváme a opíráme o ně své myšlenky. Zdroje uvádíme kvůli autorskému zákonu, etice, zpětnému ověření myšlenek, abychom ukázali schopnost práce s literaturou a zasadili naši práci do širšího kontextu. A v neposlední řadě abychom se vyhnuli plagiátorství (použití cizí myšlenky ve vlastním textu bez uvedení zdroje).

Bibliografická citace by měla sloužit k jasné identifikaci citovaného dokumentu. Údaje by měly být, kdykoli je to možné, převzaty z citovaného informačního zdroje. Údaje, které jsou převzaty z jiného zdroje, by měly být zaznamenány v hranaté závorce.

Citační manažer je komplexní nástroj, který zjednodušuje a usnadňuje práci s citacemi. Všechny materiály máte k dispozici na jednom místě, citace je možné nejen vytvářet, ale také spravovat ve složkách, sdílet s ostatními, vytvářet jejich seznamy. V manažeru Citace PRO je navíc citování podle normy ČSN ISO 690, což je velká výhoda oproti zahraničním manažerům, které tuto normu buď nemají, anebo není moc dobře zpracovaná.

Dále můžete využít rozšíření do **Wordu** a **internetových prohlížečů** (získávání citací jednoduše z knihovních katalogů, ezdrojů, discovery systémů, webových stránek, knihkupectví, Wikipedie atd.)

POZOR! Nezapomeňte, že žádný nástroj není dokonalý, je potřeba alespoň základní znalost citování a překontrolování/upravení vytvořené citace.

<u>Přihlašování</u>

Na stránkách <u>https://www.citacepro.com/</u> zvolte přihlášení pro instituce a klikněte na Univerzita Palackého v Olomouci. Poté zadejte svoje **přihlašovací jméno a heslo jako do Portálu UP**.

Nebo ze stránek Knihovny UP <u>http://www.knihovna.upol.cz/</u>, kde po kliknutí na ikonku **citace PRO** vpravo na stránce opět zadáte svoje přihlašovací údaje jako do Portálu UP.

Knihovna	Kata	alogy E-zdroje Ústředí Pobočky	Služby Kontakty Dokumenty
ZBROJNICE	BRITSKÉ CENTRUM	CYRILOMETODĚJSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA	LÉKAŘSKÁ FAKULTA
PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA	FAKULTA TĚLESNÉ KULTURY	PRÁVNICKÁ Fakulta	FAKULTA ZDRAVOTNICKÝCH VĚD
	Seminář zaměřený na práci s citačním 1. 4. 2017 Inihovna Univerzity Palackého nabízí stud a práci s citacemi a citačním manažerem	manažerem Citace PRO lentům a zaměstnancům UP školení z produkce Citace.com.	Katalog Hledej v katalogu Můj účet Ž citace PRO

Popis rozhraní citačního manažeru a jeho možnosti:

🥏 citace PRO	Prohledat r	né citace nebo vytvořit (zadejte ISBN, DOI, název)
Vytvořit + Zvolte citační styl Y	Všechny cit	ace > školení
ČSN ISO 690 (číslování) 2 Moje složky		Knowledge Management Perceptions in Academic Libraries Koloniari Maria, Fassoulis Kostas Publishing Trends in Library and Information Sciences Across European Countries and Instit
 Všechny citace školení (6) testovací (1) 		Olmeda-Gómez Carlos, de Moya-Anegón Féli Naučte (se) citovat Krčál Martin, Teplíková Zuzana
 závěrečná práce (3) Koš 		Elektronické informační zdroje: open access, bibliometrie, autorské právo, citace Piáček Jiří
Pablikado		Citujeme s knihovnou: aneb 10 citačních otázek
Sdíleno se mnou		
Sdílené BIS (4)		

- 1 vytvoření nové citace nebo složky
- 2 výběr/změna/přidání citačního stylu
- 3 vlastní složky/podsložky
- 4 složky sdílené od jiných uživatelů
- 5 vyhledávání ve vlastních citacích
- 6 řazení citací
- 7 seznam citací v aktuální složce

Vzhled rozhraní konkrétní citace:

°					۵ 🖝 🗄
UNIVERZITA VOIGNOUCI (1573-2013)	Univerzita v Olomouc Fiala Jiří Kniha Citace v seznamu literatur FIALA, Jiří. <i>Univerzita v Olor</i> Upravit citaci 2	i (1573-2013) ry: 1 <i>mouci (1573-2013)</i> . 2., upr. Dírovat citaci	vyd. Olomouc: Univerz	ita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN 9788024433639.	6 78
Poznámka Klí	čová slova Anotace Sou	ubory (0) Části (0)	Plný text a obsah		
4	(3)			
Uložit poznámku					

- 1 citace dle vybraného stylu
- 2 zobrazí formulář s údaji pro upravení citace
- 3 úložiště možnost přidání souboru k citaci
- 4 vložení poznámky/anotace
- 5 zpět k seznamu citací
- 6 stažení citace např. do Wordu, Excelu, BibTEX, PDF
- 7 přesunutí citace do složky
- 8 smazání citace

Citaci je možné vytvořit dvěma způsoby:

Práce se složkami:

Manažer Citace PRO umožňuje ukládání citací do vlastních složek/ podsložek a jejich následné sdílení s jinými uživateli. Nová složka se vytvoří po kliknutí na **Vytvořit** a následným výběrem hned první položky **Složka**.

Složku je poté možno spravovat vpravo pomocí ikonky ozubeného kolečka – **přejmenovat si ji, sdílet nebo smazat**.

Přidání jednotlivých citací do složky potom můžete jednoduše jejich označením

Všechny citace 🕨 školení			
	Název / Autoři		
	Knowledge Management Perceptions in Academic Libr Koloniari Maria, Fassoulis Kostas	aries	
Color Sector	Publishing Trends in Library and Information Sciences Olmeda-Gómez Carlos, de Moya-Anegón Féli	Across European Countries	and Instit
a kliknutím na	ikonku otevřené složky vpravo 🔎 , vyberete do	které složky chcete cita	ce vložit.
		Moje složky 🛛 🗡	
		 Všechny citace 	
		▶ RIS (3)	
Poté se automa	aticky navýší počet citací v závorce u dané složky	🕨 školení <mark>(6)</mark>	

Sdílení složky s jinými uživateli

Vybereme složku, kterou chceme sdílet a v jejím záhlaví nad záznamy klikneme na ikonku ^(J). Poté můžeme zvolit:

1. sdílení veřejné přes URL (složka bude dostupná na adrese uvedené u odkazu, adresu poté můžete poskytnout uživatelům např. emailem)

2. sdílení s uživateli (zadejte jednotlivé emaily uživatelů, s nimiž chcete složku sdílet; na zadané e-maily se odešle upozornění s odkazem na sdílenou složku. Pokud se uživatel do systému přihlásí, uvidí složku v panelu Sdíleno se mnou.)

Exportování z Citace PRO

Své citace si můžete jednoduše vyexportovat z manažeru do Wordu, Excelu, PDF, BibTEX,

TEX nebo RIS pomocí ikonky 📥 . Buďto jednotlivě z detailu záznamu citace nebo více citací naráz z přehledu všech citací nebo z konkrétní složky.

Import z jiného manažeru nebo z databází do Citace PRO

Pokud používáte jiný manažer, můžete si z něj záznamy jednoduše přenést do Citace PRO. Stačí v tom původním najít funkci exportovat a vybrat výstupní formát RIS. Stáhne se Vám soubor, který nahrajete přes volbu na horní liště. U položky **Import RIS** klikněte na Vybrat soubor a nahrajete soubor z Vašeho disku, nakonec zvolíte Nahrát.

Romana 🏚 🔀
Doplněk MS Word
Doplňky do prohlížečů
Importy
Nápověda (v PDF)

Import RIS

- 1. Stáhněte si záznamy v RIS
- 2. Uložený soubor zde nahrajte:

Založí se nová složka RIS, do níž se nahrají

všechny záznamy ze souboru, které si pak můžete zkopírovat do jiných složek ve svém účtu.

Nahrát

Do manažeru si můžete nahrávat také **citace z databází** dostupných na UP (EBSCO, Proquest, SpringerLink, Jstor, ...). U databáze EBSCO jednoduše jedním kliknutím na ikonku u daného článku. V prohlížeči se potom otevře stránka Citace PRO a zobrazí se formulář s vyplněnými daty, který můžete dle potřeb upravit. Zároveň se vygeneruje výsledná citace.

1. Social Stigma, Stigma Management among Probationers and Parolees of Samar, Philippines.

U jiných databází je potřeba provést import přes soubor **ve formátu RIS** a nahrát jako externí soubor do Citace PRO (v databázi hledejte ikonku Export (Save); stažení a nahrání ve formátu RIS poté proveďte stejným způsobem jako při importování z jiného manažeru – viz výše). U databází,

Zvolte citační styl

ČSN ISO 690 (číslování)
APA
ČSN ISO 690 - autor, datum
ČSN ISO 690 - poznámky pod ča
ČSN ISO 690 (číslování)
ČSN ISO 690 (číslování)
Harvard
Chicago (16th edition)
IEEE
MLA (7th edition)
Sociologický časopis
STN ISO 690 - autor, datum
UPOL historie
Další styly...

které formát RIS nepodporují, můžete zkusit využít identifikátor DOI u daného článku (pokud existuje) anebo vytvořit citaci postupným zadáváním povinných údajů ručně.

Změna citačního stylu

Citace v systému i při exportech se generují dle aktuálně vybraného citačního stylu. Vlevo v panelu jej můžete libovolně střídat a zobrazování citací se změní. Pokud není požadovaný styl v nabídce,

klikněte na Další styly... a potom na

Přidat styl

Napíšete

název stylu a kliknutím na šipku 🕑 jej přidáte do své nabídky stylů na úvodní stránce.

Doplňky do prohlížečů

K citačnímu manažeru Citace PRO si můžete nainstalovat i užitečný doplněk do svého prohlížeče (**Google Chrome** nebo **Mozilla Firefox**), který na webové stránce vyhledá ISBN nebo DOI a následně vytvoří citaci.

Na liště vpravo nahoře potom budete mít ikonku 🥝, s jejíž pomocí bude doplněk fungovat.

Doplněk do MS Word

Využít můžete také rozšíření do aplikace MS Word, které umožňuje vkládat citace během psaní odborného textu a vytvářet soupis použité literatury.

POZOR! Citační styl lze kdykoliv v průběhu psaní textu změnit. Jedinou výjimkou jsou poznámky pod čarou. Pokud je zvolíte, nelze je pak změnit.

Doplněk si nainstalujte podle návodu na webu <u>www.citacepro.com</u>. Návod najdete na stejné stránce jako doplňky do prohlížečů. Na této stránce také máte k dispozici **svůj unikátní kód**, který po instalaci a otevření Wordu zkopírujete do okna, které se vám otevře po kliknutí na **Přihlásit se** v nové záložce Citace PRO. Dojde ke spárování doplňku a vašeho účtu a poté již uvidíte své jméno.

Při psaní textu potom jednoduše vložíte citaci kliknutím na **Vložit citaci**. Zobrazí se seznam citací z vašeho účtu, vyberete tu správnou a kliknete na vložit. Za textem se objeví zkrácená citace dle

T)

použitého citačního stylu ve formě objektu (např.

Kliknutím na šipku potom můžete citaci upravovat, např. zadat **rozsah stran** – zadávejte jen samotná čísla, s. nebo pp. se doplní samo.

Po kliknutí mimo objekt lze pokračovat v psaní. Kliknutím na citaci můžete objekt kdykoliv znovu vyvolat.

Na konec textu si můžete potom vygenerovat **soupis použité literatury**. Umístěte kurzor na místo, kde se má literatura nahrát a klikněte na tlačítko **Vložit použitou literaturu** v liště Citace PRO. Z citací použitých v textu se vygeneruje seznam použité literatury.

TIP! Aplikace PABLIKADO

Ke každé citaci si můžete uložit PDF soubor pro vlastní potřebu a využít aplikaci Pablikado k jeho čtení nebo úpravám. **Pablikado je určeno pro mobilní zařízení s Androidem a je ke stáhnutí na Google Play (http://play.google.com).** Kromě čtení si můžete ve svých dokumentech: vytvářet poznámky, podtrhávat a zvýrazňovat části textů, kreslit a psát přímo do textů různými barvami nebo vyhledávat slova v textu. Aplikace otevírá soubor na poslední zobrazené stránce, takže nemusíte zdlouhavě hledat, kde jste skončili se čtením. Samozřejmostí je synchronizace mezi zařízeními, své dokumenty s poznámkami tak máte stále u sebe. Pro přihlášení do aplikace lze využít přihlašování jako do Citace PRO.

<u>Užitečné tipy k citování z normy ČSN ISO 690</u>

- Primární zdroj pro přebírání údajů je titulní strana (úvodní obrazovka, homepage, lícová strana mapy, pak až rub nebo obálka).
- Jména uvádíme podle příjmení velkým písmem, (křestní jméno malým, jména dalších autorů se zaznamenávají v přímém pořadí, pokud je to žádoucí (př. MURET, Pierre a Philippe SAGNAC)
- Název by měl být uveden v takové formě, v jaké se nachází v preferovaném prameni informací citovaného dokumentu. Název je odlišen kurzívou. Název, který je příliš dlouhý, se zkracuje vynecháním některých slov tečkami … Název, který je nejasný, lze vysvětlit v hranatých závorkách za názvem (př. Statistical digest of the war. [1939-1945])
- Podnázvy by měly být uvedeny tehdy, pokud poskytují zásadní informace k obsahu citovaného inf. zdroje, jinak se vynechávají.
- Vydání by mělo být uvedeno včetně symbolů tak, jak se objevuje v preferovaném prameni informací citovaného dokumentu (př. 3rd ed., revised.); místo vydání uvádíme v 1. pádě; u vydavatelství neuvádíme s.r.o., a.s., Ltd.
- Datum vydání běžně je dostačující rok, ale pro některé druhy (online zdroje, noviny, TV), je též nezbytný měsíc a den, někdy i přesný čas.
- Pokud má citovaná jednotka mezinárodní standardní číslo (ISBN, ISMN) nebo identifikátor (DOI), musí být uveden. V ČR ISBN až po roce 1989 (neexistuje neuvedeme citace OK).
- Identifikátor DOI je preferován před adresou URL, která se může měnit.

Metody citace – vztahy mezi odkazy v textu a bibliografickou citací (propojení odkazu s citací) – tři způsoby:

1. Jméno-datum (Harvardský systém) – jméno a rok v kulatých závorkách, pokud jméno přirozeně v textu, pak v závorce jen rok, strana. Seznam pak uspořádán podle abecedy podle příjmení autorů s rokem vydání.

2. Forma číselného odkazu – číslem v kulatých závorkách, hranatých závorkách nebo v horním indexu odkazujeme v textu na informační zdroje v pořadí, v jakém jsou citovány poprvé. Následné odkazy určitého inf. zdroje obdrží stejné číslo jako první. Pokud odkazujeme části inf. zdroje, uvádí se po číslicích čísla stránek. Citace pak uspořádány v číselné řadě v číslovaném seznamu.

3. Průběžné poznámky – číselné odkazy v textu, závorkách nebo horním indexu odkazují na poznámky číslované v pořadí, v jakém se objeví v textu. Poznámky obsahují citace citovaných inf. zdrojů. Každá citace i stejného inf. zdroje obdrží zvláštní číslo. Poznámka, která odkazuje na inf. zdroj uvedený v předchozí poznámce, by měla buď opakovat úplný bibliografický odkaz, nebo uvést číslo dřívější poznámky s případnými čísly stránek.

Další podrobnější informace k citacím:

Videokurz Zjednodušte si citování s Citace.com. Úvod je obecný o citování, další videa jsou zaměřena na jednotlivé funkce manažeru: <u>https://www.youtube.com/watch?v=mG4tiRnZ - 8&list=PLaZZ91WNLh74AUrK9pJDDKPbmXbcSqf7Q</u>

Podrobný návod k Citace PRO ke stažení tady:

https://www.citacepro.com/download/CitacePRO.pdf

FB stránky Citace.com, kde jsou zveřejňovány novinky:

https://www.facebook.com/Citacecom-181700580115/

FB stránka E-citace, kam se mohou studenti obrátit s konkrétními citačními dotazy:

https://www.facebook.com/E-Citace-234158816646277/?fref=ts

S dotazy se samozřejmě můžete obrátit na nás osobně a nezapomeňte se podívat na webové stránky:

http://ezdroje.upol.cz

